2016. január 6. – **A hun-székely-magyar rokonság bizonyítékai**

Interjút készített a hirmondo.ro dr. Obrusánszky Borbála történészt, néprajz- és keletkutatóval a Baróton második alkalommal megrendezett honismereti táborban.

Nyomatékosította: a hunok és a magyarok történetét a források és nem egyes történészek elméletei alapján kell újraírni, mert nem az a lényeg, hogy mit gondolnak rólunk a modern történészek, hanem az, hogy mi található a régi, hiteles forrásokban.

– A birodalmuk Atilla halála miatt bekövetkezett összeomlása után a hunok valóban véglegesen és nyomtalanul eltűntek a történelem süllyesztőjében?
– Ezt csak néhány történész állítja alaptalanul, hiszen a krónikákban továbbra is jelen vannak, így többek között Iordanes (?–553) leírja, hogy Pannóniában a hunok gót fennhatóság alatt élnek, sőt, 561-ben a Meroving források ott már hungarusokat, vagyis magyarokat is emlegetnek. Az utólagos félremagyarázásokra egy tudósítás teremt lehetőséget, mely szerint Atilla fiai, Dengizik és Irnek vezetésével a hunok visszamentek Szkítiába, de ők csak a kb. tízezer főt számláló kíséretükkel keltek útra, nem az egész hun nép vándorolt el. A többiek itt maradtak a Kárpát-medencében. A 6. századi bizánci történetíró, Prokopiosz (500–560) Gót háború című művében ír mind az európai, mind a kaukázusi hunokról.

Gepidának vélt leletek

– Vannak-e a jelenlétükre utaló régészeti leletek?
– Igen, hiszen egy nép sem tűnik el nyomtalanul, így a hunok is hagytak hátra tárgyi emlékeket. A régészet azonban a Dunától keletre előkerült, 455 utánra keltezett leleteket tévesen a gepidáknak tulajdonította, mert megmunkálásuk módja, külalakjuk és jelképrendszerük megegyezik az Európa nyugati felében találtakkal. Ennek azonban az lehet a magyarázata, hogy az 5. század második felében még érződött a 4. század végétől Európa nagy részén hatalmas birodalmat létrehozó hun uralom hatása.

– Mivel lehet bizonyítani, hogy ezek nem gepida, hanem hun kincsek?
– Az Atilla fennhatósága alatt élő fejedelmek, illetve főemberek, így a gót királyok is udvartartásukkal együtt a hun divatot követték, az általuk használt, sok esetben méltóságot is jelző kincseiket pedig utódaik nem temették el velük együtt, hanem megtartották. Így azok az egykori hun birodalom területén, vagyis Nyugat- és Kelet-Európában egyaránt, még nemzedékeken keresztül, pontosabban a 6. század közepéig használatban maradtak. Ezeket feltárásukkor – korabeli közép-ázsiai ásatások hiányában – a 19. század francia és német régészei a gót, pontosabban a Meroving kultúrához sorolták. Hogy ez mekkora tévedés volt, azt a későbbi közép-ázsiai orosz feltárások bizonyítják, melyek során nagy számban kerültek felszínre az Európában talált leletek hasonmásai, holott köztudott, hogy Ázsiába a gepidák és gótok nem jutottak el. Egyértelmű tehát, hogy a hun hagyatékhoz tartozó leleteket tekintették

gótnak és gepidának. A kézzel fogható bizonyítékok ellenére a szakemberek jó része mégsem akarja beismerni, hogy a gótoknak tulajdonított kultúrát igazolhatóan a hunok hozták létre. Van azonban más bizonyíték is. Az antropológusok jelentős része szerint a hunok mongolidok, míg a gepidák és gótok europidok voltak. Azt az ellentmondást azonban nem tisztázzák, hogy a feltételezett gepida sírokban miért vannak nagy számban mongolid jegyeket viselő emberi maradványok. Amint arra sem adnak magyarázatot, hogy a gepidáknak mondott emberi koponyákon nagyon magas a koponyatorzítás nyomait hordozók aránya is, mely szokás köztudottan a hunok és a közép-ázsiai szkíta népek jellemzője volt.

Keleti kútfők vallomása

– Mi maradt fenn a hunokról és magyarokról a keleti népek történelmében, és mit mondanak a történészeik?
– A legtöbb adat a kínai krónikákban található. Kína több mint ezer évig hol barátságban, hol hadban állt a hunokkal. A krónikák szerzői legtöbbször elismerően szólnak a hunokról, államszervezetükről, életformájukról, kultúrájukról és harcművészetükről. A hunokat a mai kínaiak is nagyon tisztelik, senkitől sem hallottam, hogy lekicsinylően szólt volna Ázsia egykori urairól. A déli hunok egykori fővárosa, Fehérvár (Tungvancseng) környékén a mai népesség a közemberektől a kulturális és politikai vezetőkig a hunok utódainak tekinti magát, és nagyon büszke származására. Ha magyar látogat hozzájuk, azt sem felejtik el megjegyezni, hogy a magyarság ősei erről a helyről vándoroltak Európába, vagyis tudnak a hun-magyar rokonságról. De értékes történeti források vannak a Kaukázusban, ahol eleink egykor hosszú ideig éltek. A legtöbb keleti, például kazak, azerbajdzsáni, mongol kutató tisztában van azzal, hogy mi is a hunok utódai vagyunk, és azzal is, hogy Atilla birodalmának központja a Kárpát-medencében volt. A 19. században Thúry József turkológus összegyűjtötte azokat a kaukázusi forrásokat, amelyek a hunokról és a magyarokról szóltak, ezekkel is igazolva a hun-magyar rokonságot.

– A krónikáik erről mit állítanak?
– Rengeteg régi történeti feljegyzés szól a hunokról. Ezeket persze nem magyar nyelven tették közzé, ám magyar szempontból napjainkban nem vizsgálta át senki. Azokat a magyar kutatókat, akik ezzel foglakoztak, a maiak nem idézik, így munkáik jórészt feledésbe merültek. Pedig a kora-középkori történeti munkákban már nemcsak a hunokról, hanem a hun-magyar rokonságról is szó esik, ezeket például a dagesztáni és azerbajdzsáni kutatók ismerik, de az ő munkáik nem jutnak el hozzánk. Egy példát említenék: hazai történészeink szerint a Nimródtól való származást krónikásaink találták ki, holott a legtöbb ókori kaukázusi dinasztia – perzsa, pártus, grúz, alán stb. – azzal büszkélkedik, hogy ők a nagy Nimródtól származnak. Thúry József egyébként ezt a kérdést is alaposan körüljárta, és igazolta, hogy ez a hagyomány is valós.

Adjunk hitelt a Csíki Székely Krónikának!

– Mondhatjuk-e azt, hogy a Kárpát-medencében hun-székely-avar-magyar folytonosság volt?
– Igen. Legalább a szkítáktól kezdve beszélhetünk folytonosságról, főleg, ha a keleti sztyeppei népek felfogása alapján vizsgáljuk a történeti folyamatokat. A viszonylag jól ismert késő római korban a Kárpát-medencében egymással rokon népek – hunok, szarmaták és alánok – éltek, akik a Tarih-i Üngürüsz krónika szerint követséget menesztettek a keleti hunokhoz, hogy

jöjjenek, és szabadítsák fel őket az idegen uralom alól, ami 375 után meg is történt. Ezt követően a nagy birodalom helyén kis hun és szarmata királyságok alakultak ki, amelyekről említést tesznek a latin és görög nyelvű források. A 6. század közepe után a Kárpát-medence sztyeppei népeit egyesíti a bizánci források szerint hunnak, majd avarnak nevezett nép. A magyar Képes Krónika szerint vezetőjük Csaba királyfi unokája volt. Ezt követően Atilla örökségét az Árpád vezette magyarok veszik birtokukba. A fentiek alapján jól látható, hogy hazánkban folyamatosan jelen volt egy nagy sztyeppei lovas nép, akik vérszerződéssel egyesítették erejüket. Hasonló nyelven beszéltek, hasonló kultúrájuk volt, és tudták, kik a rokonaik. Ami a székelyeket illeti, a fennmaradt nyugati krónikák név szerint nem említik őket, ugyanis ez a terület kiesett a látószögükből, mert nem volt a rómaiak birtokában, Erdélynek csak kis része állt rövid ideig a fennhatóságuk alatt. Sajnos, a történészek és régészek jó része nem fogadja el a régi magyar és székely krónikák adatait, amelyek leírják, mi történt ezen a területen Atilla halálát követően. Reményt keltő viszont, hogy ma már egyre többen adnak hitelt a Csíki Székely Krónikának, amely tömören leírja a Kárpátok keleti felének Árpád előtti múltját.

– Végszóként, még mit fűzne hozzá az elhangzottakhoz?
– Történelmünket nemzeti érdekeink, hagyományaink és őseink keleti szemléletmódja alapján kellene megvilágítani és nem a nyugati, tőlünk idegen felfogás szerint. A hunok és a magyarok történetét a források és nem egyes történészek elméletei alapján kell újraírni, mert nem az a lényeg, hogy mit gondolnak rólunk a modern történészek, hanem az, hogy mi található a régi, hiteles forrásokban.

Bedő Zoltán